

Fiskeri- og kystdepartementet
Postboks 8118 Dep
0032 Oslo

Deres ref:

Vår ref: 2012/1736

TROMSØ 05.04.2013

Arkivnr. 008

Løpenr: 2823/2013

HØRINGSUTTALELSE FRA HAVFORSKNINGSINSTITUTTET/ MARBANK VEDRØRENDE UTKAST TIL FORSKRIFT OM UTTAK OG UTNYTTING AV GENETISK MATERIALE (BIOPROSPEKTERINGSFORSKRIFTEN)

Høringsuttalelse fra Havforskningsinstituttet/Marbank vedrørende utkast til forskrift om uttak og utnytting av genetisk materiale (bioprospekteringsforskriften)

Vi viser til høring vedrørende forslag til forskrift om uttak og utnytting av genetisk materiale (bioprospekteringsforskriften), Deres ref. 11/847 datert 20.12.2012.

Havforskningsinstituttet ved Marbank henviser til tidligere kontakt og dialog med Fiskeri- og kystdepartementet og Miljøverndepartementet vedrørende oppgaver og ansvar knyttet til forvaltning og utlevering av genetisk materiale. Vi bekrefter at vi som offentlig samling vil søke om å få fullmakt til å utstede tillatelse til og undertegne avtale om utnytting av genetisk materiale på vegne av staten. Vi påtar oss den rollen vi er tiltenkt, og vi takker for tilliten.

I vår gjennomgang av forskriftsforslaget, har vi fokusert på punktene som direkte kan relateres til Marbanks aktivitet. I definisjonen av en offentlig samling (§ 3) beskrives at "enhver gis tilgang på nærmere bestemte vilkår". Mulighet til å definere disse vilkårene for Marbank som offentlig samling vil være viktig for vår biobankaktivitet, herunder utvikling av en god og robust forretningsmodell. At alle skal ha åpen tilgang kan vise seg vanskelig og vil kunne bli en umulig forretningsmodell. Marbank bør ha adgang til å sikre (tidsbegrenset) eksklusiv tilgang til biobankens materiale dersom det skal til for at industriaktører og forskning institusjoner vil bruke og legge ressurser i utnytting av materialet. Tilsvarende mulighet for tidsbegrenset eksklusivitet benyttes bl.a. av National Cancer Institute som er en offentlig samling i USA. Vi mener at et suksesskriterium for Marbank er at vi forvalter en nasjonal prøvesamling med et bredt spekter av marine prøver som ikke nødvendigvis er mest mulig åpen, men som blir mest mulig brukt.

Når det gjelder tildeling av tillatelse under § 7, ser vi at det i forslagstekst står "Tildelingsmyndigheten kan gi tillatelse dersom:". Ettersom det ikke står skal gi tillatelse tolker vi det slik at tildelingsmyndigheten kan avvise uttak selv om formalia er OK i henhold til videre

betingelser i § 7. Som offentlig samling, ønsker vi på vegne av fellesskapet å kunne tilrettelegge for den beste bruk av verdifullt og unikt materiale samlet inn og vedlikeholdt over år. Store deler av materialet i Marbanks samling forbrukes ved gjentatt utlevering (unntaket er materiale fra organismer som lar seg kultivere på lab). En god ressursbruk vil være å unngå at materiale som det er begrenset mengde av, forbrukes ved utlevering til eksakt like testoppsett som det som er utført på materialet tidligere. Om dette er gjennomførbart må vurderes, og trygge rutiner for slik vurdering må i så fall etableres.

Marbanks materiale er i all hovedsak samlet inn i samarbeid med andre institusjoner (særlig Universitetet i Tromsø). Samarbeid om innsamling og prøveinnskudd fra andre aktører har så langt vært en forutsetning for å kunne øke antall prøver i Marbanks samling. I noen tilfeller forvalter Marbank materiale som i sin helhet er fremskaffet av samarbeidende institusjoner. Institusjonene ser positivt på at materialet anvendes bredt og til annen type forskning enn det de selv utøver. Betingelsene for å forvalte prøver og motta prøveinnskudd som helt eller delvis er eid av en samarbeidspartner, er at det er etablert et tydelig avtaleverk knyttet til materiale. Dette kan innebære (tidsbegrensede) restriksjoner knyttet til andres tilgang til materialet for å ivareta egen institusjons FoU aktivitet. Denne problemstillingen er også løftet frem og grundig diskutert med institusjonene som deltar i det pågående arbeidet med å etablere et nasjonalt nettverk av marine biobanker.

Marbank forvalter marine biologiske materiale på vegne av staten og på vegne av institusjoner som er innskytere av materialet. Marbank skal tilrettelegge for forskning og kommersialisering og samtidig være tildelingsmyndighet. Vi er inneforstått med at adgang for alle og eksklusivitet og restriksjoner knyttet til tilgang til prøver i en offentlig samling umiddelbart kan oppfattes som en vanskelig kombinasjon, men vi mener at dette må ses i sammenheng med best mulig drift og sikker tilgang til marint materiale.

Marbanks avtaleverk og endelige forretningsmodell må diskuteres nærmere med FKD. Som offentlig samling, skal Marbank være en profesjonell aktør og tilrettelegger for marin forskning, verdiskaping og mulig fordeling av inntekter basert på norsk genetisk materiale. Det forutsetter et godt avtaleverk i tråd med forskriftene - som ivaretar både eiere og brukere av materialet.

Vi ønsker lykke til med videre fremdrift i arbeidet med forskriften og ser frem til nærmere samarbeid om etablering av saksbehandlingsrutiner etc.

Vennlig hilsen

Alf Håkon Hoel

Forskningsdirektør
Havforskningsinstituttet

Kjersti Lie Gabrielsen
(Sign.)
Leder Marbank